

ዝምልከቶ አካል ምርመራ አካይዱ ነጻ ምስበለ ጥራሕዳ

ሃላጊ ጉድለ፡ ካብ ተግባራት ግብረ ሽበራ ነጻ ምጅኑ ክዛረብ ዝኸኸል

አቋውማ ወይ አመሰራርታ አህጉራዊ ትካል " ሕቡራት ሃገራት" ተመክሮአዊዮ። እዚ አህጉራዊ ትካል ብወግዒ ቆይሎ ስራሑ ከሰላሰል ካብ ዝጅመር 72 ዓመት ደሓ የቐጽር ምበር። እዚ ትካል ንክምስረት ዝደፋፍሑ ተረኽቦታት ወይ ፍጻሜታትሲ አማኢት ዓመታት ንድሕሪት ዝመልሱና ምጅኖም ክንዝንግዕ ኣይግባእን። ስለዚ ከኣየ አመሰራርታኡ ተመክሮአዊዮ ዘበለኒ። ብውሕዱ ሕቡራት መንግስታት አመሪካ ኣንጻር ገዛኢታ ዝነበረት ዓባይ ብሪጣኒያ ኣብ ላቲን አመሪካ ነቲ ግዝኢታት እስጳኛ ነበር ንምሕባር ዕላማ ገይሩ ብመሪሕነት ሰሞኡን ቦሊቫር ዝተኻየደ ደማዊ ውግእ፡ ሰውራ ፈረንሳ ብመሪሕነት ናፖሊዮን ቦናፓርት ዘካየዱ ቁጽሪ ዘይብሎ ወራራት፤ ኣብ ክ/ዓለ ኤውሮጳን ክኒዮ ኤውሮጳን ብቐንዱ ከኣ ኣዕነውቲ ተመክሮታት ቀዳማይን ካልኣይ ውግኣት ዓለም፡ እዚአምን ካልኣት ዘይተጠቐሱን ንሰባት ብሕልፊ ከኣ ንጠበቓታትን ኣኸበርቲ ሕግን መለበሚ ኮይነሞምሲ፡ ኣገዳስነት ምልጋስ ኩናት ስለዚ ከኣ ምዕቃብ ሰላም ልዑል ኣትኩሮ ተዋሂብዎ ክሰረሓሉ ስለ ዝኸኸለ እዚ ትካል ተመስሪቱ ክሰርሕ ተጌይሩ።

እዚ አህጉራዊ ትካል 193 ሃገራት ዝጥርንፍ ኮይኑ፡ ናይ ባዕሉ ዝምረሓሉ ቻርተርን ሕግታት ኣለዎ። ኩለን እተን ኣብ ትሕቲኡ ዝተጠርነፉ ሃገራት ከኣ በዚ ቻርተር ውድብ ሕቡራት ሃገራት ተማእዚዞን ክኸዳ ግዱዳትዮን። ሓንቲ ሃገር ልኡላዊት ስለ ዝተባህለት፡ ዝመርሓ ዘሎ መንግስቲ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ይኹን ጨቋኒ መላኽ ወይ ፋሽሽታዊ ኣብ ዝምድናታት ወጻኢኡ ቃሕ ከም ዝበሎ ክገብር መሰለ ወይ ፍቃድ ኣለዎ ማለት ኣይኮነን። ብኣንጻርዚ ኣተሓሰባዊ ሓይል ጥንቃቄ ዝሓትትዮ። ምክንያቱ ዝምድናታት ወጻኢ ተሃዋሲ ስለ ዝኾነ። መንግስታት ድማ ይፍለጥዎ ኣይፍለጥዎ፡ ይማእዘዙሉ ኣይማእዘዙሉ ኣብ ትሕቲ ማይክሮስኮፕ ናይዚ ትካል ምጅኖም ክዝንጋዕ ኣይግባእን።

ንኤርትራ ዝመርሕ ዘሎ ገዛኢ ደርቢ ህግደፍ ኣይተረደኦን ይመስለኒ ምበር፡ ኣብ ክንዲ ኣብ ዓይኒ ዝኣቱ ከይኣቱዮ ኣንጊሁ ኣካይዳኡ ከስተኻኸል ነይርዎ። ውድብ ሕቡራት ሃገራት ኣይኮነን ንድኹም መንግስታዊ ጉድለ ህግደፍ ነቶም ሕቕ ኣለና ዝብሉ ዓባይቲ መንግስታትውን ኣብ ትሕቲ ማይክሮስኮፕ እንተኣእትይዎም ዝፈጥሮ ተጽዕኖ ቀለል ኣይኮነን። ንምጅኑኳ ውድብ ህግደፍ ይበሃል ምበር ኣባይ ዘሎ ህግደፍ። ብጉጉይ ግምታትን ስሱዕ ድሌታትን እንኮ ሰብ ኢሳያስ ኣፈወርቂዮ ዝሰራሕን ዝምራሕን። ኢሳያስ ኣፈወርቂ ድሌቱ ደኣምበር ዓቕሙ ብልክዕ ዝፈለጥ ሰብ ኣይኮነን። ንዝምድናታት ወጻኢ ብከምቲ ንህዝቢ ኤርትራ ኣርዲዱ ዝገዝአሉ ዘሎ ፖሊሲ ገይሩ፡ ጸብለልታ ከርእየሉ ክጥቀመሉንዮ ዝደለ። ከምኡ ምግባር ከኣ ድሌቱ ብዘየገድስ ብተግባር ኣይክእልን። ንህዝቢ ኤርትራ ብእምነት ክሕደት ስለ ዝነግቐ፡ ንዜጋታት ኤርትራ ስለ ዝኣሰረ፡ ዝሰወረ፡ ዝቐተለ ነዚ ገይሩ ድማ ኣልቦ ሓታቲ ስለዝኸደ፡ ኣብ ዝምድናታት ወጻኢ ብከምኡ ክሰርሕሎም ነጻ ክኸይድ ዝሕሰብ ኣይኮነን። ኣብ ዝምድናታት ወጻኢ ብመሰረት ቻርተር ሕብረት ኣፍሪቃን ውድብ ሕቡራት ሃገራት ዘይምኻድ ቀንጠብ ጠብ ምባል ቀይሕ መስመር ምሕላፍ ስለዝኾነ ዋጋ የኸፍልዮ።

እነሆ ድማ ብሰሪ ሃላጊ ዕንደራኡ ህዝቢ ለኪሙ ኣብ ዓይኒ ኣትዮ ኣብ ዕኒይኒይ ይነበር ኣሎ። ህዝቢ ክብሪ ኣለዎ። ህዝባዊ ሕጊ ድማ ገዛኢ ኣሳሪ ናይ ኩሉ ንኡስ ሕግታት ዮ። ኢሳያስ ግን ከም በዓል ስብሓት ኤፍሬም ዝበሉ ዓሰርተ ግዜ ፖለቲካዊ ቃል ኪዳን ዝኣስሩን ኢዶም ኣብ ገበን ኣእትዮም ዝፋትሑን መጋበርያታት ኣብ ዝለዓለ ጽፍሒ ስልጣን ኣቐሚጠ ድሌተይ ክገብር ዓጋቲ የብለይን ዝብል ግጉይ ግምት ሒዙዮ ይመርሕ ኣለኹ ዝብል ዘሎ። በዓል ስብሓትን ፊሊጶስ ወልደሃንስን ትእዛዝ ምቕባልን ህዝቢ ምቕጥቃጥን ምበር ብዛዕባ ፖለቲካዊ ምሕደራ፡ ኣተሓሕዛ ህዝቢ፣ ጥበብ ዝምድናታት ወጻኢ ዝፈልጥዎ የብሎምን። ምክንያቱ ዘይጸረዩ

ናይ ፖለቲካ ዝራባዓትዮም። ኣብ ክንዲ ኣብ ህዝብን ሕግን ኣብዞም ናይ ፖለቲካ ዝራባዓት ዝተአማመን ኢሳያስ ብዘይካ ጥፍኣት ሰላም ከምጽእ ከም ዘይክእል ኣንጊሁ ብሩህዮ ነይሩ። እነሆ ከኣ ተጋሂዱ።

ነዚ ክጽሕፍ ዘገደደኒ እዚ ጉጅለ ንገዛእ ርእሱ መንግስታዊ ግብረ ሽበራዊ ሓይሊ ክንሱ፣ ሽበራ ይጽዮፍዮ ክብል ዘስመዖ ቃናዮ። ባይቶ ጸጥታ ምስዚ ጉጅለ ኣብ ተራ ህልኽ ስለ ዝኣተወሞ ብዘለዎ ሓይሊ ተጠቐሙ ካብ ርትዒ ወጻኢ ክድህኩ ካብ ዝብል ኩርናዕ ተባሂሱ ኣይኮነን ክልተ ግዜ ናይ ማዕቀብ ውሳኔ ኣመሓላሊፍሉ። ብፖለቲካዊ ባህሪ ከምዚ ክገብር ይኽእል ካብ ዝብል ኩርናዕ ተባሂሱውን ኣይኮነን። ዝግባእ ምክትታልን መጽናዕትን ገይሩ ህግደፍ ብተግባር መሓዛ፣ መዋልን መበጻጽሕን ግብረ ሽበራውያን ሓይልታት ምጅኑ ስለ ዝረጋገጸዮ መተሓሳስቢ ሂቡ፣ ተመሕጺኑ፣ ኣጠንቂቕኖ ነዚ ኩሉ ኣወንታዊ መልሲ ምስ ሰኣነ ብወግዒ ኣብ እገዳ ዝኣተወ።

ኢሳያስ ነቲ ባዕሉ ጸዊዑ ዘምጸኦ እገዳ፣ ዘይሕጋዊ ኣድላዊ ንዕግበት ናይ ገለ መንግስታት ክበሃል ግዳይ ዝገበረና እናበለዮ ከደናግር ዝፍትን። መንግስቲ ኤርትራ ኣንጻር ሽበራ ምበር ደጋፊ ኣሸበርቲ ኣይኮነን። መንግስቲ ኤርትራ ሰብኣዊ መሰል የኸብር ምበር ኣይዳፋእን ብዝብል ብግልባጥ ናይ ባህሪን ተግባሩን ክማኅት ምስማዕ ልሙድዮ። እዚ ፈጸሙ ካብ ሓቂ ዝረሓቑ ናይ ከኣልናዮ ፍረ ዘይህብ ምጉትዮ። ሶማላውያን ትማሊ ስለዝገበሩልና ሎሚ ክንገብረሎም ግዴታናዮ። ሞሳ ክንምልስ ኣለና። ዞባዊ ሰላም ምርግጋእውን ሓላፍነትናዮ። ንሕና ዘይከም ካልኣት ክንገብር ንደልዮ ተሓቢእና ዘይኮነ ብወግዒ ኢና ንዋስኣሉ። ንጉጅለታት ሶማል ምሕጋዝ ደኣምበር እከለ ኣሸበሪ እከለ ደሞክራሲያዊ ዝብል ጉልበብ ዕላማ ዘለዎ ምስሉይ ኣካይዳ ኣይንኸተልን። ደገፍና ንዳግመ ምሕራር ሶማል ወሰን የብሉን። ብዝከኣለና ኩሉ ንኹሎም ሶማላውያን ውድባት ክንድግፍ ኢና እናበለ ተደናጋጺ ምስክን ህዝቢ ሶማል መሲሉ ኣብ ምህዋኽ ዞባዊ ሰላም ተዋፊሩ ምንባሩ፣ ግዜ እንተበለዐስ ዝተረሰዐ መሲልዎዮ።

ህግደፍ መሰል ዜጋታተይ ኣይዳፋእን የኸብርዮ። ንፈጠርቲ ራዕዲ ኣይሕግዝን ዝብል ርእሰ ምትእምማን እንተዝህልዎ፣ ብውድብ ሕቡራት ዝተመዙ መርመርቲ ጉጅለታት ናብ ኤርትራ ኣትዮም፣ ተልእኾኦም ክፍጽሙ ኣፍ ደገኡ ከርሑ ነይርዎ። ተግባሩ ብኣንጻሩ ስለዝኾነ ግን ሃገር ካብ ኩሉ ዕጽውቲ ክትከውን ገይርዎ ይርከብ። እቲ ዝገርም ንውድብ ሕቡራት ሃገራት ሓንሳብ ዘይረብሕ ዋጋ ዘይብሉ መጋበርያ ናይ ምምሕዳር ኣመሪካ ክብል ይዘልፎ። ቀጺሉ፣ ኣድላዊ ወይ ሻራዊ ንእሽቶ ሃገር ስለዝኾነና ድሌቱ ስለዘይገበርናሉ የጥቀዕና ኣሎ ኢሉ ይበኪ። ተገልቢጦ እንደገና ውድብ ሕቡራት ሃገራት ከምዚ ከገብር ኣለዎ፣ ስልጣኑዮ ኢሉ ይጠርዕ። ንሱ ዝብሎን ዝገብሮን መእሰሪ የብሉን። መርገጹ ንጹር ኣይኮነን። ኩነታተዊዮ። ብሓጺሩ ኩሉ ኣካይዳኡ ፖለቲካዊ ምንዘራናዮ። ከም ውጽኢቱ ከኣ እነሆ ነዛ ሃገር ናብ ክትወጽኦ ዘይትኸእል መርጉ ኣእትይዎ። ስለዚ ጉጅለ ህግደፍ ብመርተዖ ሽበራዊ መንግስቲ ምጅኑ ዘካትዕ ኣይኮነን። ንዝተፈላለዩ ሽበራውያን ጉጅለታት ይድግፍ፣ ይምውል፣ የስልጥን፣ ዕጥቅን ስንቅን የቀባብል ምጅኑ ኣይጠራጥርን። ንሱ ቡቲ ዝተለምደ ክርህወካ ኩናት ጸሕትር ሰላም ዝረግ፣ ክጸበካ ምስኪን ኮይንካ ቅረብ ዝብል ፖለቲካዊ ምንዘርናኡ ኣነ ንጹህዮ እንተበለ ብዝምልከቶ መርመሪ ኣካል እወ ሓቂ ዝብል መረጋገጽ ክሳብ ዘይተዋህበ እገዳ ከም ውሳኔ ክቕጽል፣ ኣብ ተግባር ከኣ ክትርጎም ኣለዎ። ውድብ ሕቡራት ሃገራት ንገበነኛታት ኣይከናኸን። ኣይረሩ። ውሳኔኡ ብምትግባር ሚዛኑ ይሓሉ እናበልኩ ክፍለየኩም።

ሳሙኤል ፍረ

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ፡ 29-11-2017